

Uppföljning av Folkhälsoprogram för Strömsunds kommun åren 2021-2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
1. Tidiga livets villkor	5
2. Utbildning och arbete	11
3. Hälsofrämjande miljö	20
4. Delaktighet och inflytande	26
5. Alkohol, narkotika, tobak, doping och spel	29
Referenslista	35

Sammanfattning

Tidiga livets villkor

- Den läns gemensamma rapporten, Hälsosamtalet i skolan visar att elever i årskurs (åk) 4 och åk 7 generellt sett mår bra. Egna utökade elevenkäter visar dock att flickor i högre utsträckning upplever psykosomatiska besvär, i jämförelse med pojkar och generellt sett i åk 6 till och med åk 9.
- Över tid visar den läns gemensamma rapporten att flickor i åk 7 trivs sämre i skolan, vilket stöds av egna utökade elevenkäter. Godtagbara resultat visas generellt sett för allmän skoltrivsel och fysiska kringmiljöer (trygghet).
- För parametern "låg fattigdom" i studien över barn och ungas uppväxtvillkor ligger Strömsunds kommun lägre än i jämförelse med länet som helhet.

Utbildning och arbete

- I jämförelse med övriga kommuner i Jämtlands län ligger Strömsund högst i andel långtidsarbetslösa 16-24 år.
- Över tid har meritvärdena för grundskoleelever sjunkit i Strömsunds kommun.
- Sysselsättningsgraden i kommunen har under programperioden 2021-2025 totalt sett legat stabil. I jämförelser med andra kommuner i riket ligger Strömsund något över genomsnittet.
- Gällande andelen invånare med eftergymnasial utbildning ligger Strömsunds kommun lågt i jämförelse med riket och med jämförbara kommuner.

Hälsofrämjande miljö

- Den vuxna befolkningen (16-84 år) i Strömsund nådde under programperioden rekommenderade nivåer om fysisk aktivitet i samman utsträckning som i länet och riket. Andelen som är stillasittande 10 timmar eller mer per dygn i är en lägre andel än i riket.
- Andelen vuxna som ofta äter grönsaker och rotfrukter, minst 2 gånger/dag, är lägre i Strömsund i jämförelse med länet och riket.

- I kommunen finns i allmänhet en god uppfattning om utbudet av belysta motionsspår och allmänna träningsplatser utomhus.
- Uppfattningen om utbudet av bibliotekets aktiviteter ligger mycket lägre i kommunen än för riket i övrigt.

Delaktighet och inflytande

- Valdeltagandet i kommunvalet 2022 minskade i jämförelse med 2018. Ett lågt valdeltagande noteras särskilt för gruppen män 18-64 år, för yngre personer, för gruppen med lägre utbildningsnivåer, samt generellt sett för utrikesfödda.
- En lägre andel av befolkningen anser att Strömsunds kommun är en bra plats att bo och leva på, i jämförelse med övriga landet.
- Medborgare upplever generellt sett ett bra bemötande vid kontakt med tjänstepersoner i Strömsunds kommun.
- Under programperioden har LOK-stödet, som avser att stödja idrottslig föreningsverksamhet för barn och ungdomar mellan 6-25 år, ökat avseende antal sammankomster och antal deltagare. Det noteras särskilt att antalet deltagande flickor ökat i stor utsträckning.

Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel

- Generellt sett har alkoholkonsumtion och cigarettbruk minskat bland svenska skolungdomar under en längre tid. Gällande alkoholkonsumtion har nedgången sen cirka tio år tillbaka stannat av och planat ut i åk 9 och i gymnasiet år 2.
- Över tid har andelen elever i Strömsunds kommun som är rökare eller snusare varit på samma nivå. Det är dock en större andel elever i åk 9 i kommunen som vejar jämfört med länet och riket. Det är också en större andel elever i åk 9 i kommunen som snusar jämfört med riket.
- Antalet anmälda narkotikabrott i Strömsunds kommun har under åren 2021-2024 minskat.
- Andelen elever i åk 2 på gymnasiet som 2023 uppgav att de använt narkotika det senaste året är signifikant mindre i jämförelse med riket.
- Under programperioden har antal anmälda brott för rattfylleri under påverkan av alkohol respektive narkotika minskat i antal.

Inledning

Folkhälsoprogrammet för Strömsunds kommun åren 2021-2025 antogs i kommunfullmäktige med revidering i april 2021. Programmet följs nu upp inför en revidering av innehållet inför en ny programperiod.

Dokumentet visar en sammanställd uppföljning, samt resultat för respektive prioriterat område, under programperioden 2021-2025. Data som inhämtats har i största möjliga mån följt de angivelser som funnits i det nuvarande folkhälsoprogrammet.

Viss offentlig statistik för 2025 publiceras efter avläsningstillfället kring årsskiftet 2025/2026 varför 2025 års statistik i vissa fall varierar eller helt exkluderas. Datakällor och relevanta tidpunkter anges för respektive uppföljning men sammanställs också i en samlad referenslista sist i dokumentet.

De områden som prioriterats 2021-2025 som särskilt viktiga i kommunen för att förbättra befolkningens hälsa togs fram utifrån nationell, regional och lokal statistik. Samtliga områden har bäring på både nationella folkhälsomål och regionala utvecklingsområden i länets Folkhälsopolicy 2020-2024 (förlängt att gälla t.o.m. 2025-12-31).

Folkhälsorådet valde för åren 2021-2025 att prioritera områdena Tidiga livets villkor (1), Utbildning och arbete (2), Hälsofrämjande miljö (3), Delaktighet och inflytande (4), samt Alkohol, narkotika, tobak, doping och spel (5).

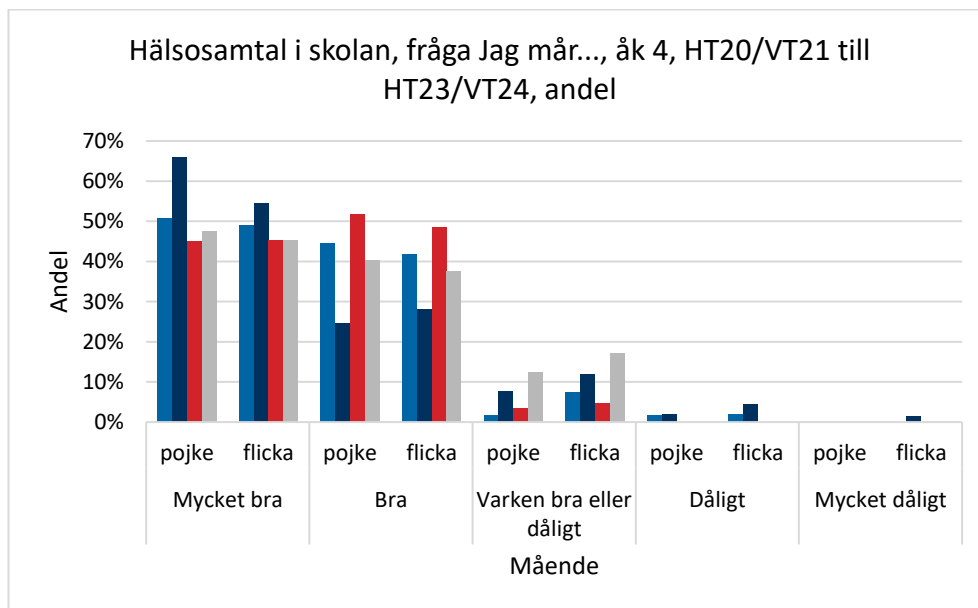
Nedan följer den sammanställda uppföljningen av respektive område och inkluderade satsningar.

1. Tidiga livets villkor

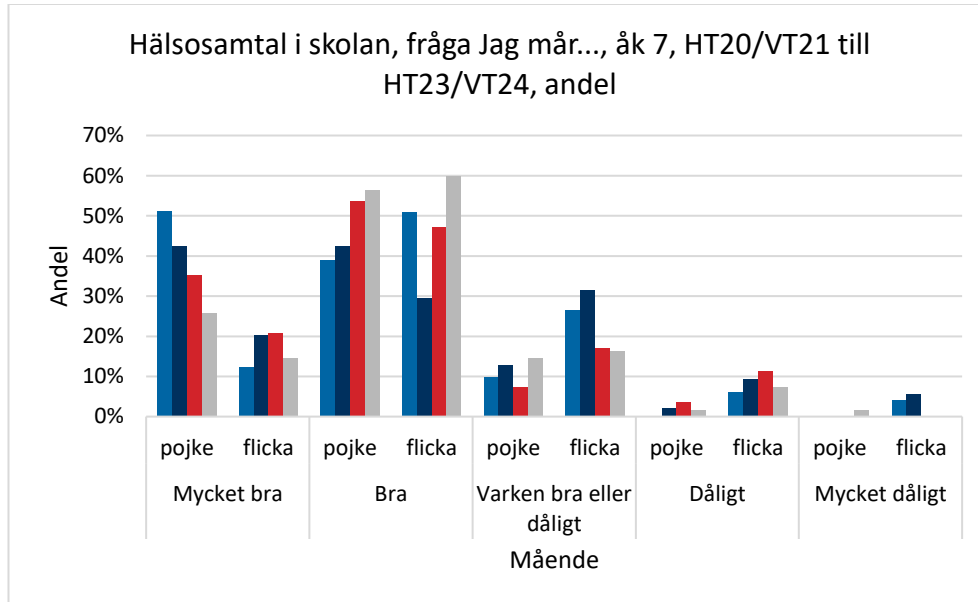
1.1. Psykisk ohälsa hos barn och unga ska minska (prioriterat mål)

I Hälsosamtalet i skolan har elever i årskurs (åk) 4 och årskurs 7 svarat att de under programperioden generellt sett mår bra. I åk 4 har 95 procent av eleverna angett att de mår bra eller mycket bra under HT22/VT23, och 85 procent under HT23/VT24. I åk 7 är motsvarande andel 79 procent för både HT22/VT23 och HT23/VT24.

I åk 4 har inga elever angett att de mår dåligt eller mycket dåligt under de två senaste mätperioderna. I åk 7 är motsvarande andel 15 procent för HT22/VT23, varav 11 procent flickor och 4 procent pojkar, samt 11 procent för HT23/VT24, varav 7 procent flickor och 4 procent pojkar.

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

Strömsund kommun använder även egna, utökade elevenkäter vilka kompletterar resultaten i Hälsosamtal i skolan. Enkäterna som framförallt utvecklats och använts under 2024 och 2025 påvisar resultatet att flickor i högre utsträckning upplever psykosomatiska besvär, i jämförelse med pojkar, generellt sett i årskurserna 6 till och med 9. Resultatet visar även att mindre sömntid och stor andel skärmtid generellt sett har ett samband med lägre grad av mående och motivation (Strömsunds kommun, 2024-2025).

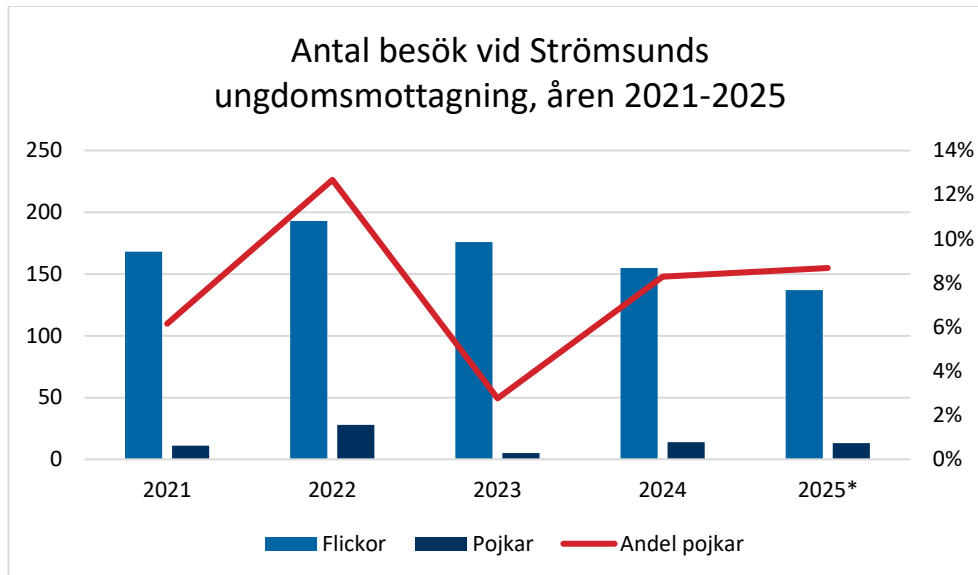
I studien över barn och ungas uppväxtvillkor i Strömsunds kommun (Ramböll på uppdrag av Länsstyrelsen i Jämtlands län, 2024) visas ett index över "God psykisk hälsa". Resultatet visar att Strömsund ligger på samma nivå som övriga länet, där pojkar har ett högre värde än flickor (82 (84 i länet) för pojkar och 66 (65 i länet) för flickor). Indexsiffrorna baseras på tre mätpunkter i Hälsosamtalet i skolan (HT22/VT23) och en i Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning, CAN:s nationella skolundersökning (2023), ett maximalt värde är 100.

I Strömsunds kommuns socialnämnd (2021-2025:4) görs även en uppföljning med koppling till barn och ungas psykiska hälsa. Målsättningarna har varierat under programperioden, med det anges att målsättningar som direkt kan kopplas till barn och ungas mående har

uppnått. Barn och unga upplever att deras bekymmer med dåligt mående har minskat efter kontakt med öppenvården, minst 50 procent 2021 och 2022, samt minst 80 procent 2023. Under 2024 har behovet av placeringar för barn och unga minskat genom insatser inom öppenvården, 81 procent har undvikits och 14 procent förkortats. För 2025 var målsättningen att alltid beakta barnperspektivet i beslut om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Av sammanlagt 40 ärenden har det i 34 framkommit att barnperspektivet helt beaktats, i fem ärenden har barnperspektivet delvis beaktats och i ett saknas resonemang helt kring barnperspektivet. Förbättringsåtgärder sker löpande inom ramen för kvalitetsarbetet och specifikt för försörjningsstöds ärenden och dokumentation, men målsättningen för 2025 uppnåddes inte (Strömsunds kommun, 2021-2025).

1.2. Förstärkt stöd till unga 13-23 år, via ungdomsmottagningen

Via ett samverkansavtal med Region Jämtland Härjedalen har Strömsunds kommun en etablerad ungdomsnärmottagning, för närvarande öppet en dag per vecka. Under programperioden har ungdomar sökt hjälp kring exempelvis psykisk hälsa eller intima problem såsom sex, preventivmedel och könssjukdomar, men även våld, sexuella övergrepp och kränkande behandling. Nationellt sett är enligt Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU, 2025) endast 10-12 procent av de som besöker ungdomsmottagningar killar. Besök vid närmottagningen i Strömsund följer samma linje. Under programperioden (*till och med okt 2025) har totalt 900 besök registrerats, av dessa har 92 procent varit flickor och 8 procent pojkar.

*till och med oktober 2025

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2025)

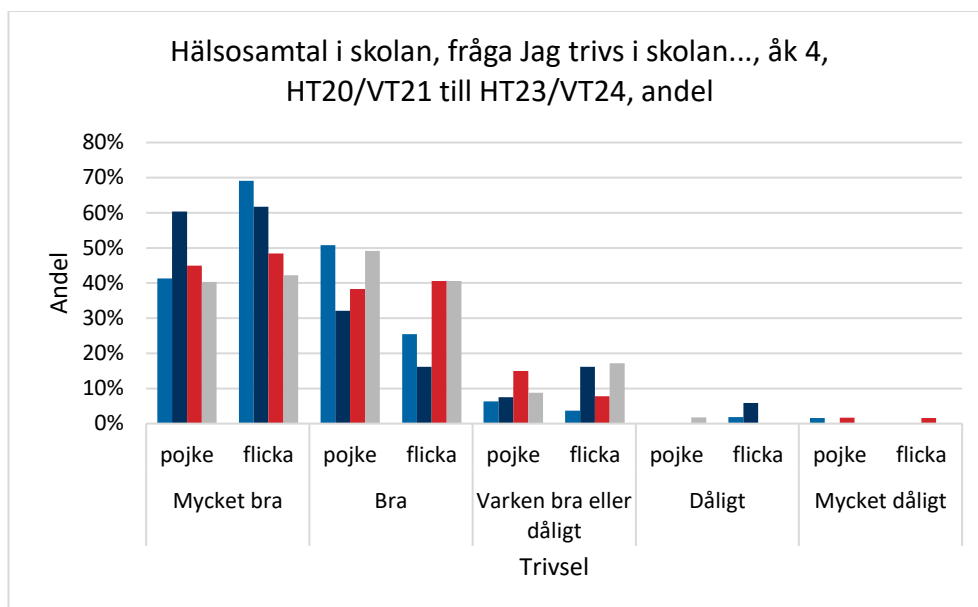
1.3. Fortsatt utveckling av föräldraskapsstöd

Under programperioden har folkhälsorådets genomförandeplan inte följts upp i enlighet. Vidare har det fattats beslut om att inte genomföra en enkät om föräldraskapsstöd (se ex Föräldrakraft enkät protokoll §262 Dnr 2015.365).

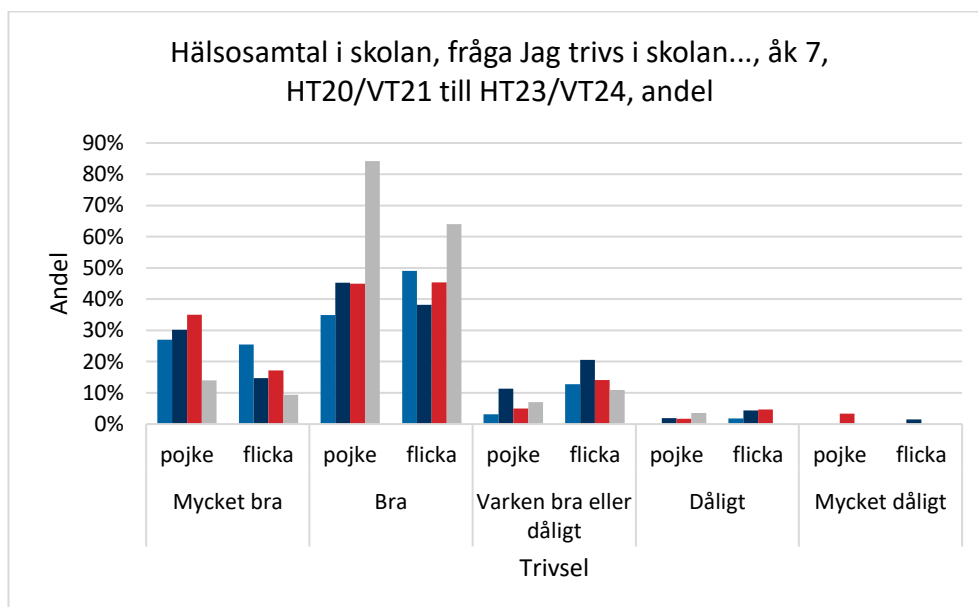
1.4. Trivsel, trygghet och säker skolmiljö

I Hälsosamtalet i skolan har elever i årskurs (åk) 4 och årskurs 7 svarat att de under programperioden generellt sett trivs bra i skolan. I åk 4 har 86 procent av eleverna angett att de trivs bra eller mycket bra i skolan både under HT22/VT23 och HT23/VT24. I åk 7 är motsvarande andel 82 procent för HT22/VT23 och 88 procent under HT23/VT24.

I åk 4 har 2 procent av eleverna elever angett att de trivs dåligt eller mycket dåligt i skolan under HT22/VT23 och 1 procent av eleverna under HT23/VT24. I åk 7 är motsvarande andel 6 procent för HT22/VT23 och 2 procent för HT23/VT24. Generellt sett trivs pojkar i åk 7 i något högre grad i skolan än i jämförelse med flickor i åk 7, under HT22/VT23 svarade 89 procent av pojkarna att de trivs bra eller mycket bra i skolan. Motsvarande siffra för flickorna är 75 procent. Under HT23/VT24 var motsvarande siffror 90 procent för pojkar och 85 procent för flickor.

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

Över tid visar även den länsgemensamma rapporten (vilken sammanställer Hälsosamtalet i skolan för samtliga kommuner i länet) att flickor i åk 7 trivs sämre i skolan, från i genomsnitt 85 procent HT11/VT12 till 75 procent HT23/VT24.

Av resultaten utifrån den egna utökade elevenkäten i Strömsunds kommun (2024-2025) visas godtagbara resultat för allmän skoltrivsel och fysiska

kringmiljöer (trygghet). Pojkar upplever också här generellt sett en större trivsel i skolan jämförelse med flickor.

1.5. En trygg ekonomisk situation för barnfamiljer

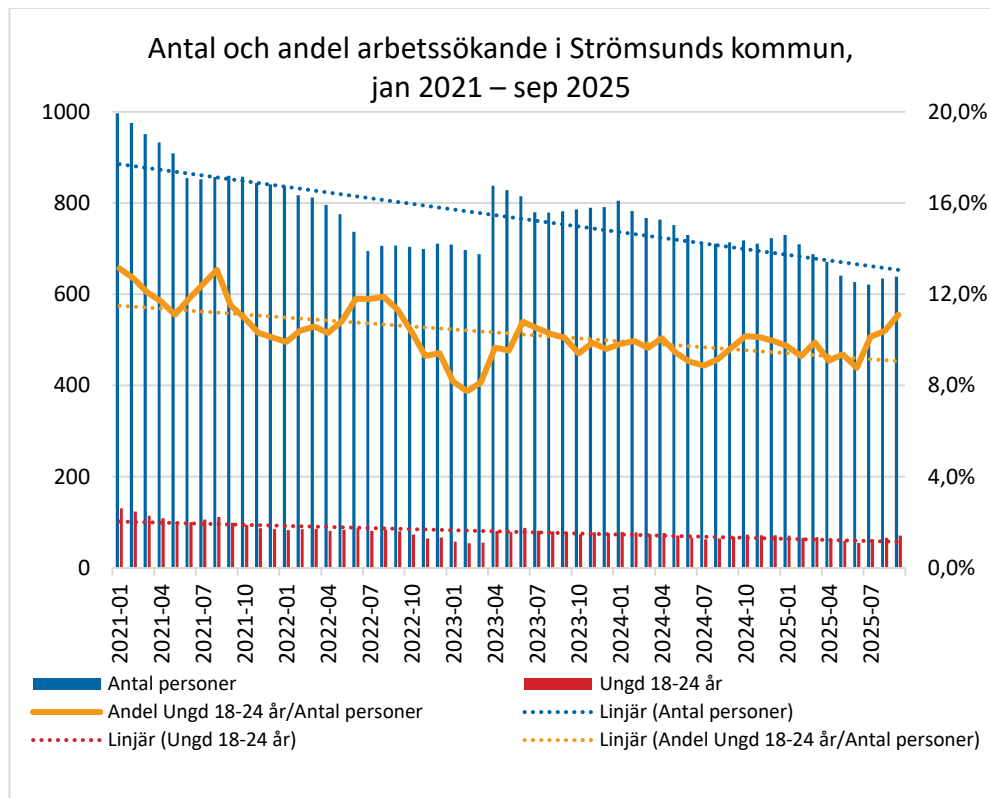
I studien över barn och ungas uppväxtvillkor i Strömsunds kommun (Ramböll, på uppdrag av Länsstyrelsen i Jämtlands län, 2024) visas ett index över "Låg fattigdom". Resultatet visar att Strömsund ligger på 41, i jämförelse med 54 i länet (maximalt värde 100) och för samtliga, ej könsuppdelat. Siffrorna baseras på två mätpunkter från SCB, 2023 och Socialstyrelsen, 2023.

Notera att det för en trygg ekonomisk situation för barnfamiljer, utifrån socialnämndens internkontroll (2021-2025:4), inte gjorts något direkt kopplad uppföljning under programperioden.

2. Utbildning och arbete

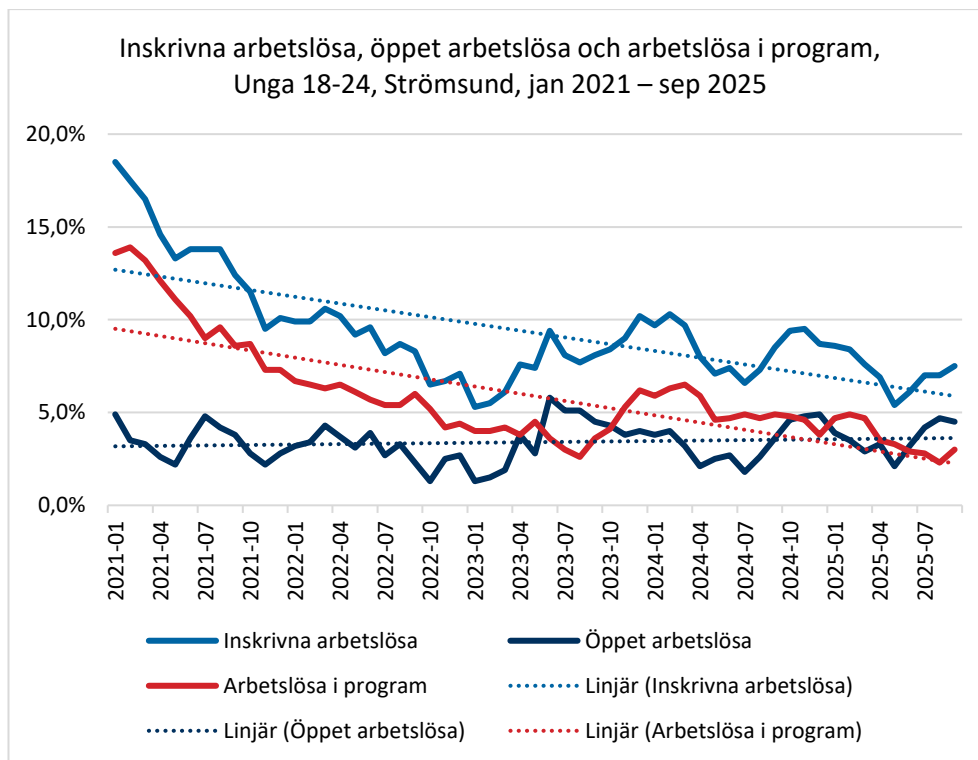
2.1. Ungdomsarbetslöshet ska minska (prioriterat mål)

Såväl antalet som andelen unga (18-24 år) arbetssökande i Strömsunds kommun har minskat under programperioden.

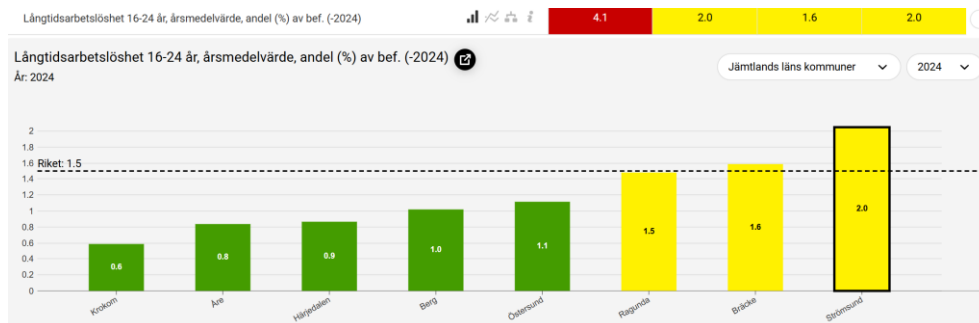
Källa: Arbetsförmedlingen (2025:1)

Antalet unga (18-24 år) inskrivna arbetslösa, öppet arbetslösa och arbetslösa i program har minskat under programperioden.

Källa: Arbetsförmedlingen (2025:2)

I jämförelse med övriga kommuner i Jämtlands län ligger Strömsund högst i andel långtidsarbetslösa 16-24 år. Diagrammet nedan visar årsmedelvärdet, andel i procent för respektive kommun i Jämtlands län. I jämförelse med övriga kommuner i Sverige tillhör Strömsund (gul) den del som ligger över de 25 procent med i genomsnitt lägst resultat (röd) respektive under den delen med de 25 procent som i genomsnitt har högst resultat (grön). Riksgenomsnittet är 1,5 procent i jämförelse med Strömsunds 2,0 procent (2024).

Källa: RKA, Kolada (2024:3)

- 2.2. Alla barn och ungdomar inom förskola, grundskola och gymnasieskola ska ges förutsättningar att klara kunskapsmålen

Förskola

I Strömsunds kommuns plan för ett systematiskt kvalitetsarbete görs beskrivningen att "Strömsundsmodellen är kommunens modell för det systematiska kvalitetsarbetet och innebär en kontinuerlig uppföljning av lärande och kunskaper, normer och värden, barn/elevinflytande mm via intervjuer, skriftliga rapporter och dialog mellan rektorerna i skola och förskola och huvudmannen (skolchef, nämndens arbetsutskott och kvalitetsutvecklare)".

Vidare beskrivs att kommunen under 2024 genomförde "en föräldraenkät bland alla föräldrar med barn i förskolan. Svarefrekvensen var 79 procent och utfallet har analyserats i ledningsgruppen, av alla rektorer och respektive förskola. I korthet visar enkätresultaten att områdena Normer och värden, Trygghet och omsorg, Utveckling och lärande och Barns inflytande på god måluppfyllelse och områdena Information om barnets utveckling, Anpassning efter barnets behov på godtagbar måluppfyllelse. Flera områden har dock minskat något jämfört med 2021. Exempelvis visade frågeområdet förskolan i sin helhet en god måluppfyllelse. Den låg på 88,0 procent, vilket är en minskning jämfört med 2021 (93,9 procent procent). En ny föräldraenkät kommer att genomföras under läsåret 2025-2026.

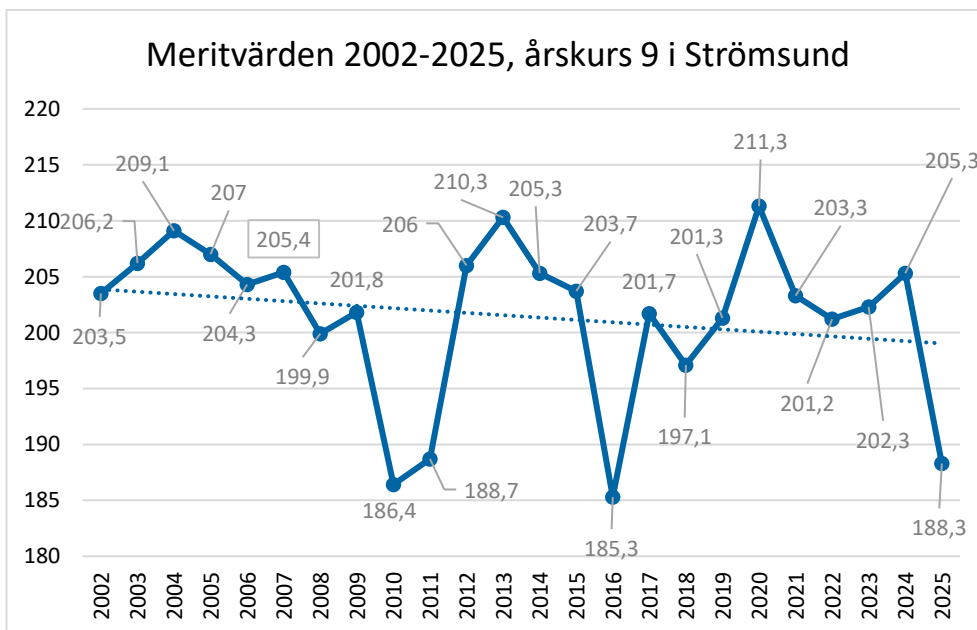
Andel barn inskrivna i allmän förskola, Strömsunds kommun				
	2021	2022	2023	2024
Barn 1-5 år inskrivna i förskolan, andel (%)	83,2	86,3	90,4	90,4
Barn 1-2 år	70,7	71,6	76,3	76,6
Barn 3-5 år	90,7	94,3	97,1	96,5

Källa: RKA, Kolada (2024:1)

Den fristående förskolan Torsängs föräldrakooperativ flyttade under våren 2024 in till Strömsunds centralort. Senaste tillsyn genomfördes i november 2024. Under läsåret 2026-2027 kommer en ny tillsyn att genomföras.

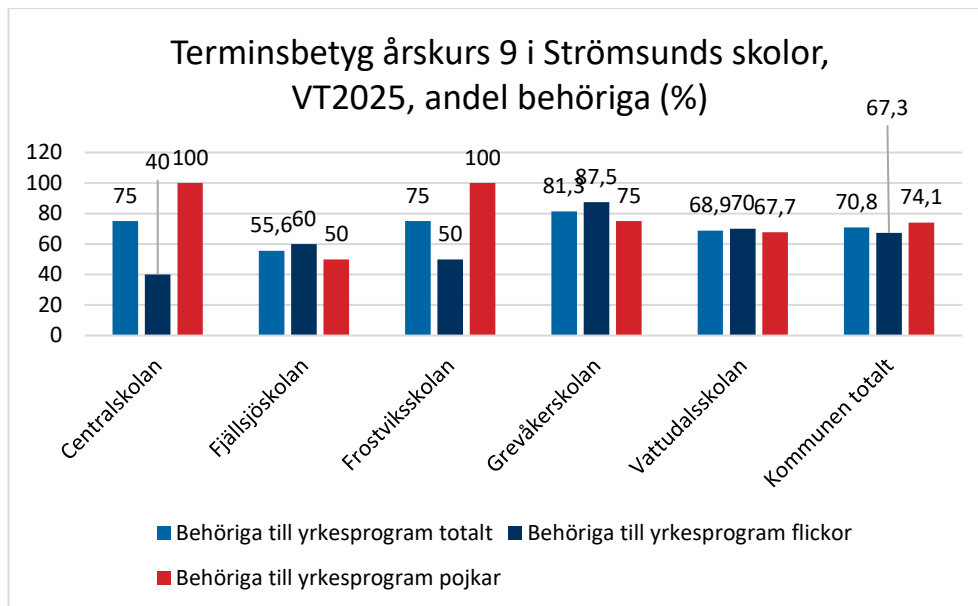
Grundskola

Över tid har meritvärdena för grundskoleelever sjunkit i Strömsunds kommun. I jämförelse med andra kommuner i Sverige, och i jämförelser med andra landsbygdskommuner ligger Strömsund lågt till (lägsta 25 procenten). Utöver Ragunda kommun ligger meritvärdena för elever i årskurs 9 i Strömsund lägst i länet (RKA, Kolada, 2025).

Källa: Strömsunds kommun (2025:1)

Andel behöriga i årskurs 9 som visas för 2025 nedan för respektive skola, har minskat under programperioden 2021-2025. Även andelen elever i årskurs 6 som uppnår betygskriterierna i alla ämnen har minskat under programperioden 2021-2025.

Källa: Strömsunds kommun (2025:2)

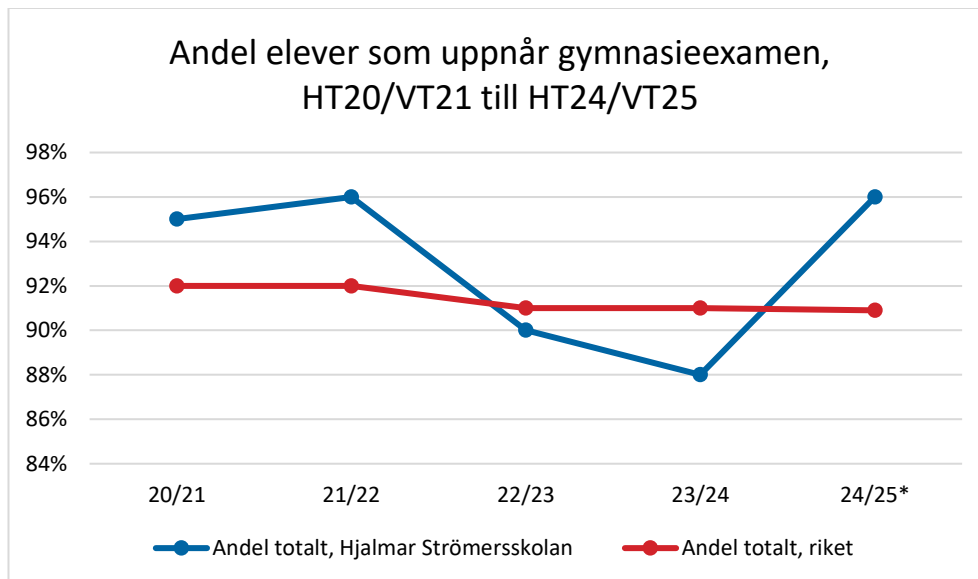
Gymnasieskola

Enligt den senaste kvalitetsrapporten över gymnasieutbildningen vid Hjalmar Strömerskolan läsåret 24/25 har meritvärdena sjunkit och är generellt lägre än i riket, sett över de fem sista åren. Detta kan till viss del bero på högre andel elever på yrkesprogram jämfört med riket, och därmed ett större fokus på att nå examen, snarare än att konkurrera om högre poäng för vidare studier.

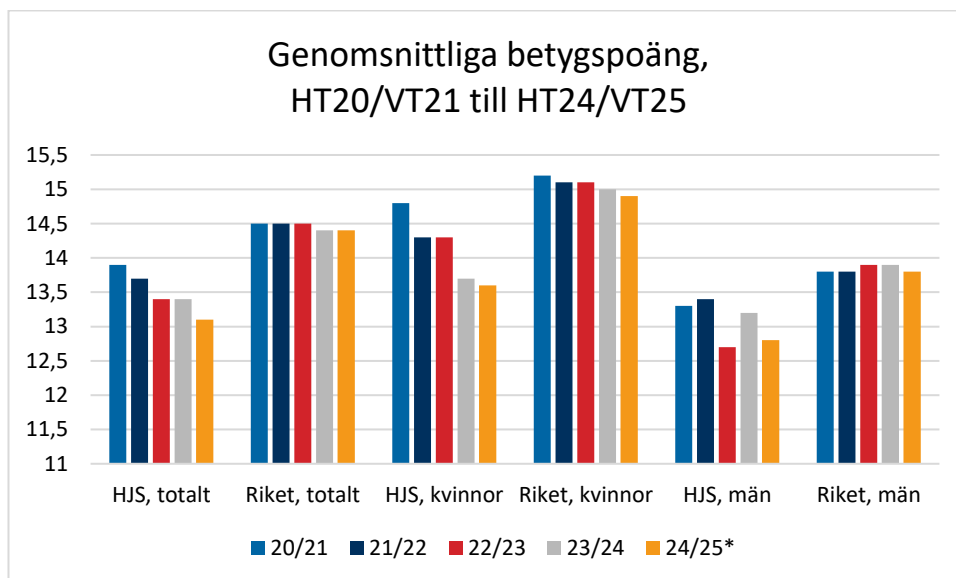
En övergripande analys av målarbetet vid Hjalmar Strömerskolan och läsåret 24/25 (Strömsunds kommun, 2021-2025:2) är att skolan har en tydlig struktur och plan för utvecklingsarbete och följer nationella och lokala riktlinjer där implementering, analys och kollegialt arbete är i fokus.

Flera mål är dock fortfarande pågående och under utveckling. Skolan har identifierat både pedagogiska och organisatoriska förbättringsområden som behöver stärkas för att säkerställa fortsatt kvalitet i undervisningen och elevstöd.

Nedan visas såväl andel elever som uppnår gymnasieexamen (elever med gymnasieexamen och elever med studiebevis där eleven fått betyg (A-F) i programmets samtliga kurser.) och genomsnittliga betygspoäng, i jämförelse med riket.

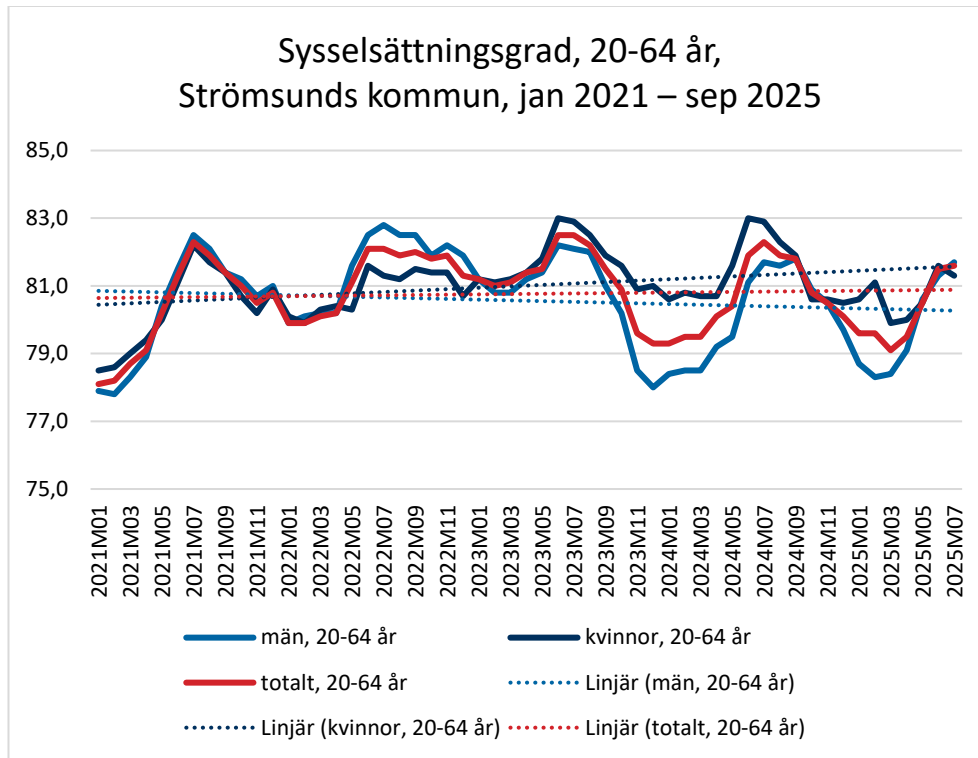
Källa: Strömsunds kommun (2021-2025:2), *Skolverket (2025:1)

Källa: Strömsunds kommun (2021-2025:2), *Skolverket (2025:2)

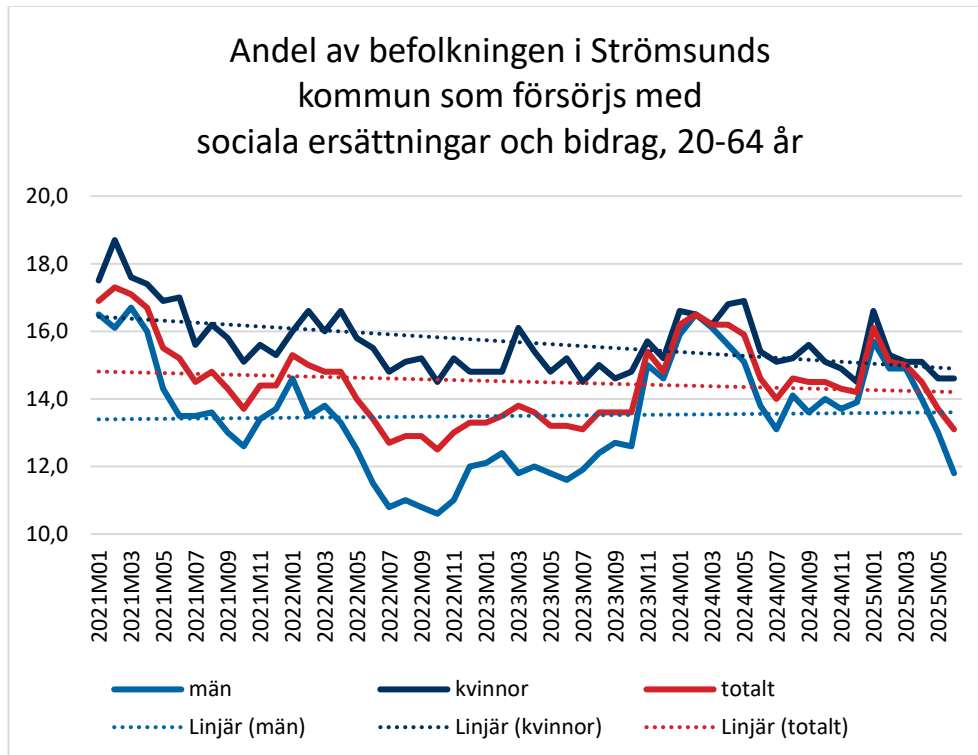
2.3. Kommuninvånarnas förmåga till egenförsörjning ska öka

Sysselsättningsgraden i kommunen har under programperioden 2021-2025 totalt sett legat stabil. I gruppen kvinnor, 20-64 år har graden ökat något, medan den för gruppen män, 20-64 år minskat något. I jämförelser med andra kommuner i riket ligger Strömsund något över genomsnittet, men sämre till när det gäller sysselsättningsgraden för gruppen utrikes födda, 20-64 år (RKA, Kolada, 2024:5).

Källa: SCB (2025:2)

Andelen av befolkningen som försörjs med sociala ersättningar och bidrag har också totalt sett legat stabil under programperioden 2021-2025. I gruppen kvinnor, 20-64 år har andelen minskat något, medan den för gruppen män, 20-64 år ökat något. Under senare tid och det första halvåret av 2025 har andelen totalt minskat med ca 3 procent, och för gruppen män, 20-64 år minskat med ca 4 procent. I jämförelser med riket och andra kommuner ligger Strömsund högre när det gäller biståndsmottagare och andel av hela befolkningen (3,1 procent i jämfört med 2,1 procent i riket), men lägre än övriga när det gäller långvarigt ekonomiskt bistånd (RKA, Kolada, 2024:4).

Källa: SCB (2025:3)

2.4. Kommunen ska kontinuerligt ställa praktikplatser till förfogande

Inom ramen för socialnämndens mål har inte praktikplatser till förfogande följts upp under programperioden (Strömsunds kommun, 2021-2025:3).

Kommunen har dock ställt praktikplatser för ungdomar till förfogande under perioden 2021-2024 enligt följande:

- 2021 ställde Kommunledningsförvaltningen (KLF) fem platser till förfogade och sex praktikanter togs emot. Närvård Frostviken ställde två platser till förfogande, ingen plats efterfrågades.
- 2022 ställde KLF fem platser till förfogande, fem praktikanter togs emot. Teknik- och serviceförvaltningen (TSF) ställde tio platser till förfogande, sex praktikanter. Närvård Frostviken ställde två platser till förfogande, två togs emot.
- 2023 ställde KLF fem platser till förfogade och sex praktikanter togs emot. TSF ställde tio platser till förfogande, elva praktikanter togs

emot. Närvård Frostviken ställde två platser till förfogande, två togs emot.

- För 2024 tydliggjordes redovisningen. KLF ställde fem platser, TSF tio platser och Framtids och utvecklingsförvaltningen (FUF) två platser till förfogande. KLF har inte fått några förfrågning men haft tre praktikanter. TSF fått två förfrågningar och tillsatt dessa. FUF har haft tre studenter i verksamhetsförlagd utbildning men inte fått några förfrågningar.
- För 2025 har ingen redovisning gjorts i december 2025.

Under perioden har kommunen också erbjudit praktikplatser genom sitt deltagande i Akademi Norr (Strömsunds kommun, 2021-2024).

2.5. Andelen invånare med eftergymnasial utbildning ska öka

Gällande andelen invånare med eftergymnasial utbildning ligger Strömsunds kommun lågt i jämförelse med riket och med jämförbara kommuner. Andelen har ökat under programperioden, men inte i jämförelse med ökningen i riket och med jämförbara kommuner (RKA, Kolada, 2024:2). Andelen högutbildade i befolkningen (minst 3-årig eftergymnasial utbildning, 25-64 år) i Strömsunds kommun uppgick år 2024 till 14,8 procent. Utöver Ragunda kommun (14,0), är det lägst i Jämtlands län, och endast 26 kommuner av totalt 290 kommuner ligger lägre (SCB, 2025:1).

Andel invånare med eftergymnasial utbildning				
	2021	2022	2023	2024
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	24,8	25,6	26,3	26,9
25-44 år	26,2	26,6	26,9	27,1
45-64 år	23,7	24,9	25,8	26,7

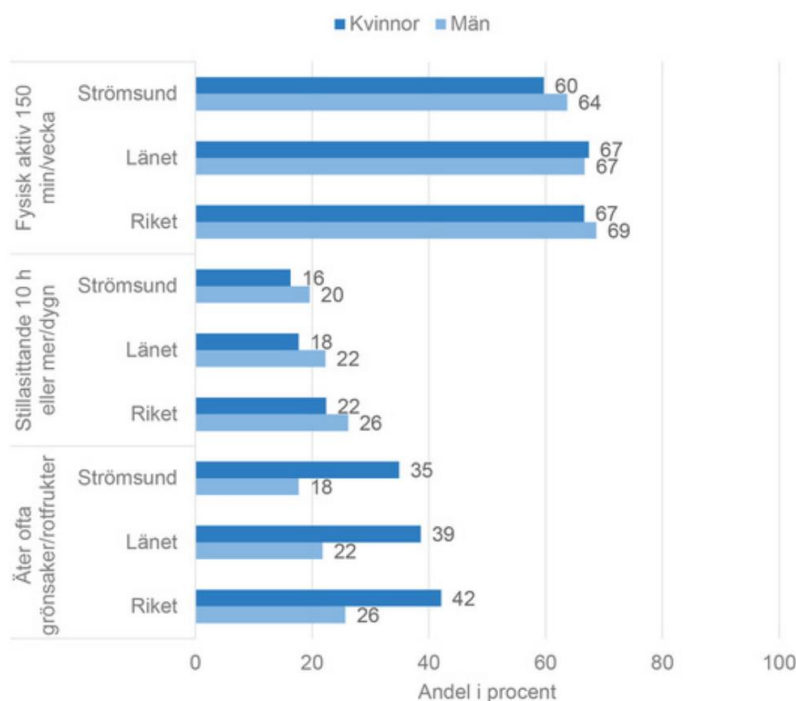
Källa: RKA, Kolada (2024:2)

3. Hälsöfrämjande miljö

3.1. Fler barn och vuxna som är fysiskt aktiva

I Strömsund nådde 62 procent (i jämförelse med 60 procent, 2018) rekommendationen om fysisk aktivitet minst 150 minuter per vecka. Resultatet är jämförbart med nivåerna i länet och riket. Andelen som är stillasittande 10 timmar eller mer per dygn i Strömsunds kommun är 18 procent vilket är en lägre andel än i riket på 24 procent. Både i länet och riket är det en större andel män än kvinnor som ofta är stillasittande, en signifikant könsskillnad som inte finns på kommunnivå.

Levnadsvanor, Hälsa på lika villkor, 2022

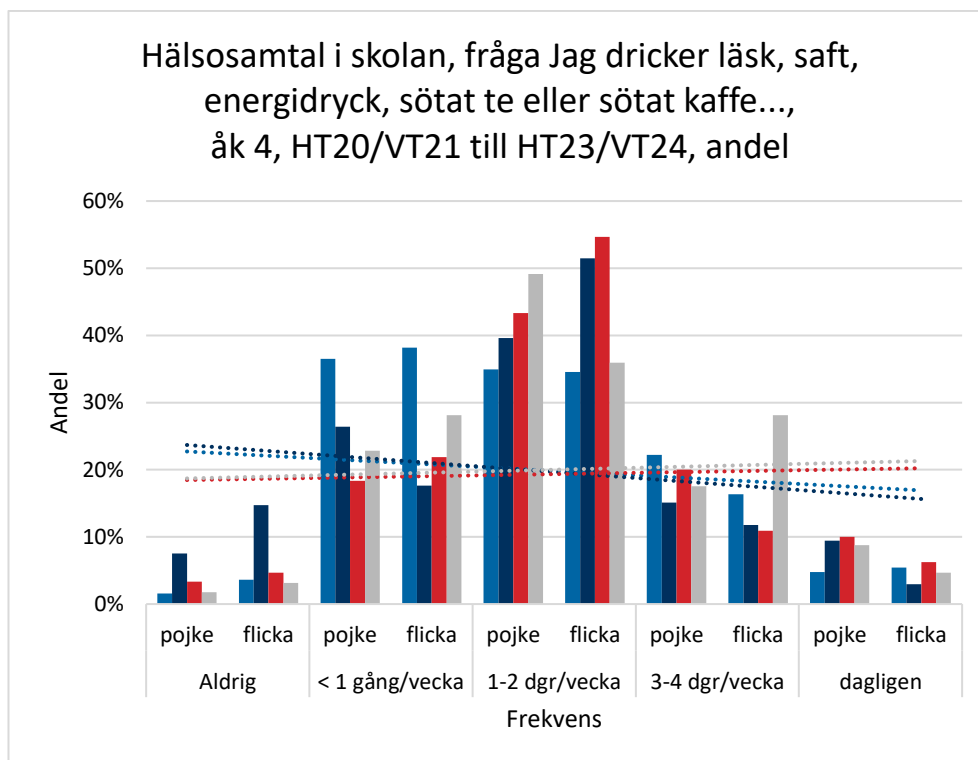

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2023)

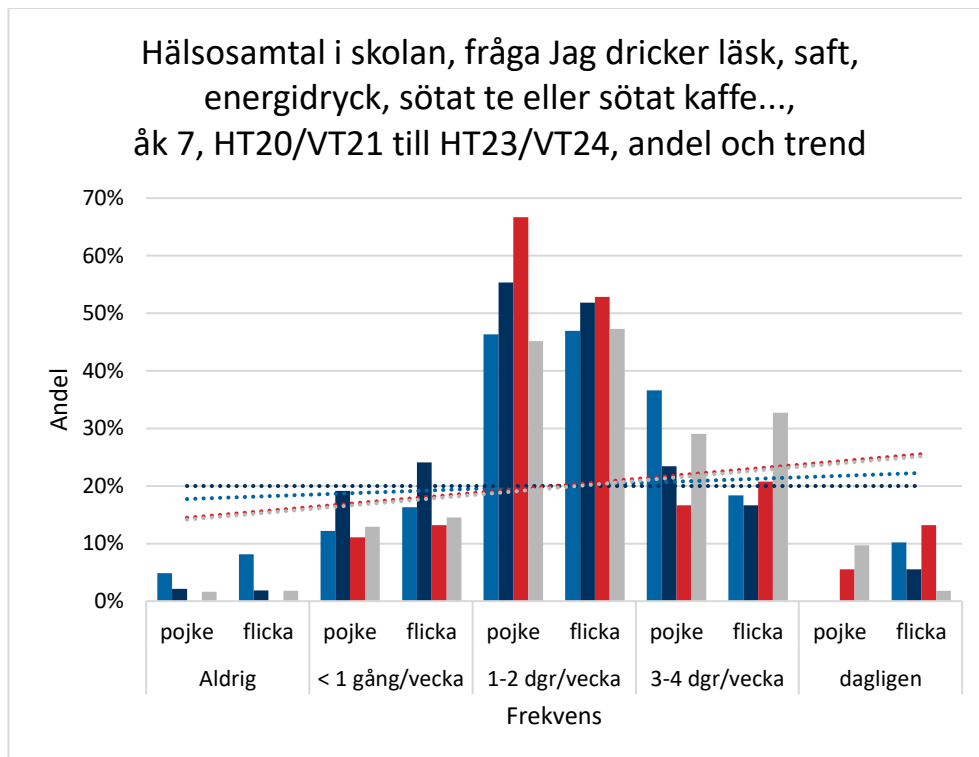
3.2. Goda matvanor bland barn och ungdomar, minska söta drycker inklusive energidryck, öka andelen som äter frukost

I Hälsosamtal i skolan ställs frågan om eleven dricker sötade drycker, inklusive energidryck. Diagrammet nedan visar fördelningen av angivna frekvenser från HT20/VT21 till HT23/VT24 för åk 4 respektive åk 7. Trendlinjerna som går vågrätt över diagrammen visar på en förskjutning i

frekvens över perioden. Det vill säga, en något större andel elever i åk 4 och i åk 7 dricker sötade drycker oftare. För både åk 4 och 7 dricker fler än hälften av eleverna sötade drycker mer än 1-2 dgr/vecka. Resultatet ger inga svar på mängden dryck.

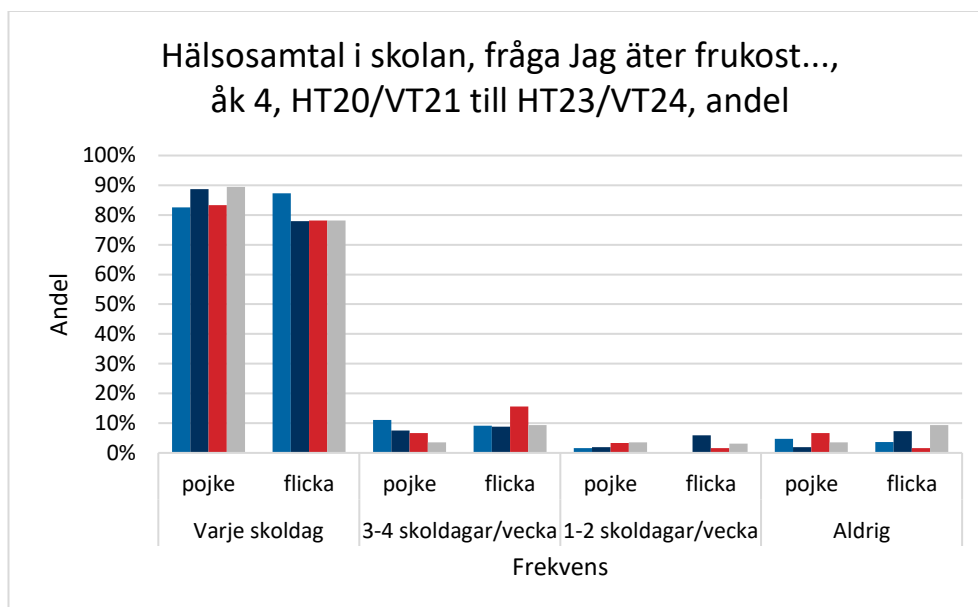

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

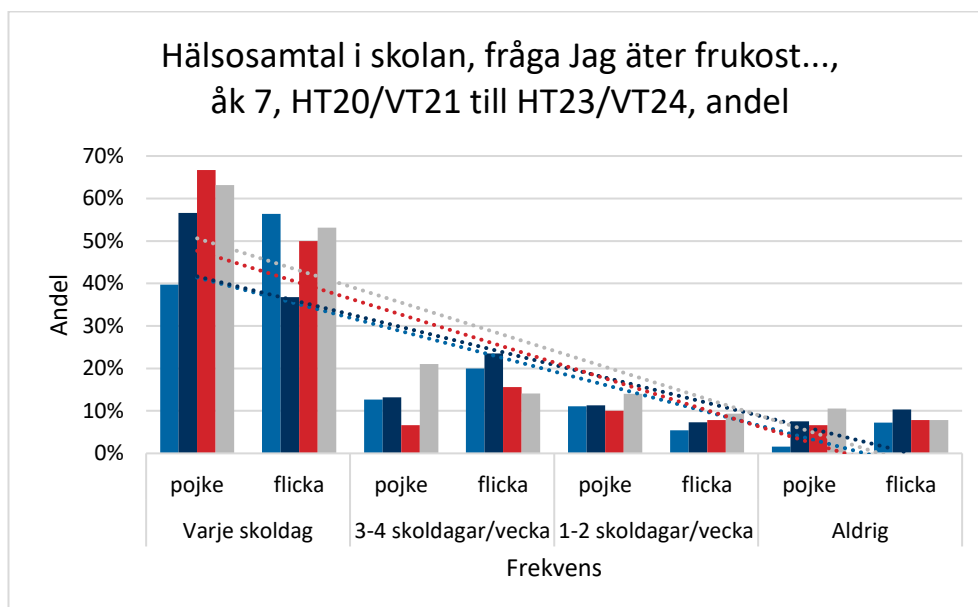

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

I Hälsosamtal i skolan ställs även frågan om eleven äter frukost. Diagrammet nedan visar fördelningen av angivna frekvenser från HT20/VT21 till HT23/VT24 för åk 4 respektive åk 7. Merparten av tillfrågade elever i åk 4 äter frukost varje skoldag, under HT23/VT24 89 procent för pojkar och 78 procent för flickor. Generellt sett anger pojkarna att de äter frukost oftare än flickorna. För åk 4 går det över programperioden inte se några förändringar över tid. För åk 7 är andelen som äter frukost generellt sett lägre i jämförelse med åk 4, men här noteras under programperioden en något positiv förändring till fördel för de som svarat att de äter frukost oftare.

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2021-2024)

3.3. Goda matvanor hos vuxna, öka andelen som äter grönsaker

Ur diagrammet "Levnadsvanor, Hälsa på lika villkor, 2022" går det att utläsa att andelen vuxna mellan 16-84 år som ofta äter grönsaker och rotfrukter, minst 2 gånger/dag, är lägre i Strömsund i jämförelse med länet och riket. Vid 2022 års mätning låg andelen totalt på 26 procent i kommunen i jämförelse med 30 procent i länet och 34 procent i riket. För gruppen män

var andelen 18 procent i kommunen, 22 procent i länet och 26 procent i riket. För kvinnor var andelen 35 procent i kommunen, 39 i länet och 42 i riket.

För kommunen och länet genomförs en ny undersökning under 2026, men för riket noteras att andelen minskade generellt sett under 2024. Andelen hade då minskat med 3 procent till 31 procent totalt, med 2 procent för männen till 24 procent, och med 4 procent för kvinnorna till 38 procent (Folkhälsomyndigheten, 2024).

3.4. Tillhandahålla möjligheter till motion och rekreation

Generellt sett är idrottsanläggningar och aktiviteter väl tillgodosett i kommunen. Det finns idrottsplatser, tennisbanor, sporthallar, gymnastiksalar, elljusspår, ishallar och slalombackar. I kommunen finns även ridanläggning och skytte-hall, samt två 9-håls golfbanor. De flesta av dessa anläggningar drivs av föreningar med bidrag från kommunen. Inom kommunen finns flera kulturföreningar, exempelvis Riksteaterförening, hembygdsföreningar, musikföreningar, dansföreningar samt föreningar inom konst och hantverk samt utöver dessa ett flertal övriga ideella föreningar. Utställningsmöjligheter finns på biblioteken samt bland konstföreningarna.

Enligt medborgarundersökningar (SCB, 2022 & 2024) har andelen medborgare i Strömsunds kommun som tycker att öppettiderna vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar och möjligheten att nyttja dem är bra eller mycket bra ökat från 74 till 76 procent, respektive ökat från 74 till 84 procent. God uppfattning om utbudet av belysta motionsspår (från 85 till 84 procent), utbudet av allmänna träningsplatser utomhus (från 73 till 65 procent) och utbudet av friluftsområden (från 89 till 86 procent) har minskat mellan åren 2022 och 2024. I jämförelse med andra kommuner är uppfattningen om utbudet godtagbar, speciellt för utbudet av belysta motionsspår där 84 procent kan jämföras med 74 procent för riket som helhet.

När det gäller uppfattningen om utbudet av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek har ganska eller mycket bra minskat något från 2022 till 2024. I jämförelse med riket som helhet ligger uppfattningen om ett gott utbud i Strömsunds kommun något lägre 2024 (95 procent i riket mot 90

procent i Strömsund). Uppfattningen om utbudet av bibliotekets aktiviteter ligger dock mycket lägre än för riket i övrigt. I Strömsund tycker 2024 medborgarna 45 procent att utbudet är ganska eller mycket bra, i jämförelse med genomsnittliga 82 procent.

4. Delaktighet och inflytande

4.1. Fler som röstar i kommunvalet

Valdeltagandet i kommunvalet 2022 minskade i jämförelse med 2018, från totalt 81,7 procent till 80,0 procent. Minskningen var större bland kvinnor, från 84,2 procent till 81,6 procent, i jämförelse med männen från 79,4 procent till 78,6 procent. I riket minskade valdeltagandet generellt sett mellan valen 2018 och 2022 (SCB, 2018 & 2022).

Ett lågt valdeltagande noteras för gruppen män 18-64 år, för yngre personer, speciellt unga män i åldern 18-29 år, för gruppen med lägre utbildningsnivåer, samt generellt sett för utrikesfödda, utmärkande för utrikesfödda män som invandrat till Sverige (SCB, 2018 & 2022).

4.2. Utvecklad dialog med kommuninnevånarna

Utifrån medborgarundersökningen (SCB, 2022 & 2024) anser 85,4 procent de tillfrågade 2024 att Strömsunds kommun är en bra plats att bo och leva på. I jämförelse med riket (92,4 procent) är det en lägre andel och en minskning från 2022 med 7,4 procent från 92,8 procent.

Medborgare upplever generellt sett ett bra bemötande vid kontakt med tjänstepersoner i Strömsunds kommun. Andelen som anger mycket eller ganska bra bemötande uppgick 2024 till 86,7 procent för samtliga, 89,7 procent för männen och 83,7 procent, i jämförelse med 84,4, 88,5 och 80,3 procent för 2022. 86,7 procent för 2024 kan ställas mot riksgenomsnittet om 83,2 procent för samtliga, och mot övriga kommuner i länet där Strömsund ligger högst.

Gällande förtroende anser en lägre andel av medborgarna i undersökningen 2024 att politiker och anställda arbetar för kommunens bästa (58,3 procent låga betyg för politiker respektive 52,8 procent låga betyg för anställda), och att det inte finns en transparens i hur politiska beslut fattas i kommunen där närmare tre fjärdedelar ger låga betyg (74,3 procent). Generellt sett finns det ingen könsuppdelad variation när det gäller uppfattningen.

Inflytandet upplevs också lågt, där cirka 70 procent av de tillfrågade 2024 anger låga betyg i fråga om möjligheterna att påverka inom de kommunala

verksamheterna (till exempel genom brukarråd, föräldraråd), att påverka innehållet i politiska beslut och att aktivt delta i arbetet med utveckling av kommunen.

4.3. Andel ungdomar som deltar i föreningslivet ska öka

Under programperioden har LOK-stödet, som avser att stödja idrottslig föreningsverksamhet för barn och ungdomar mellan 6-25 år, ökat avseende antal sammankomster och antal deltagare. Det noteras särskilt att antalet deltagande flickor ökat med 64 procent från 2021 till 2024. Motsvarande ökning bland pojkarna är 11 procent. Totalt sett har antalet deltagare under perioden ökat med knappt en tredjedel eller 32 procent.

Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd (LOK)					
	2021	2022	2023	2024	2025*
Antal föreningar med LOK-stöd	14	19	18	19	20
Antal sammankomster	2 422	3 325	3 644	3 319	
Antal flickor	8 215	11 323	14 532	13 474	
Antal pojkar	12 317	15 435	15 966	13 701	
Totalt antal deltagare	20 532	26 758	30 498	27 175	

Källa: Strömsunds kommun (2021-2025:3), *sammankomster och deltagare ej tillgänglig dec 2025

Antal anmälda till kulturskolan har minskat under programperioden enligt nedan sammanställning.

Antal anmälda till kulturskolan, åren 2021-2025					
	2021	2022	2023	2024	2025
Antal flickor	260	253	202	202	208
Antal pojkar	136	110	91	102	113
Totalt antal	396	363	293	304	321

Källa: Strömsunds kommun (2021-2025:1)

4.4. Föreningar med bidrag från kommunen ska erbjuda verksamhet för alla

I kommunen kan föreningar söka bidrag för barn- och ungdomsverksamhet inklusive lokalt aktivitetsstöd, administrationsbidrag, bidrag för

ledarutbildning, lokalbidrag och fritidsgårds- och öppen ungdomsverksamhet. Bidrag kan även sökas för kulturella evenemang, pensionärsverksamhet, verksamhet för funktionsnedsatta, och anläggningsbidrag.

Bidragen kan ges till föreningar som bedriver verksamhet vilken vilar på en demokratisk värdegrund. Föreningar ska ha antagit stadgar och ha en på demokratisk väg vald styrelse. Arrangemang som får bidrag ska vara öppna för allmänheten.

Under programperioden har det funnits svårigheter att följa bidragen på ett systematiskt sätt, vilket tas hänsyn till för i fortsatta målsättningar och den nya programperioden, samt i förhållande till fastställd 'Kultur- och fritidsplan för åren 2025-2027' där uppföljning och utvärdering årligen redovisas i kultur- och fritidsavdelningens verksamhetsberättelse.

5. Alkohol, narkotika, tobak, doping och spel

5.1. Minskat bruk av alkohol och tobak med särskilt fokus på unga vuxna

Generellt sett har alkoholkonsumtion och cigarettökning minskat bland svenska skolungdomar under en längre tid. Gällande alkoholkonsumtion har nedgången sen cirka tio år tillbaka stannat av och planat ut i årskurs 9 och i gymnasiets år 2. Cigarettökning har minskat kraftigt, särskilt stor har nedgången varit under 2010-talet. Däremot har snusande och vejpning blivit vanligare bland ungdomar i Sverige (CAN, 2024).

Utifrån Skolelevers drogvanor, Strömsunds kommun (Region Jämtland Härjedalen, 2023) förekom det inga geografiska skillnader mellan länets kommuner, länet eller riket gällande andel elever som druckit alkohol det senaste året, eller som ofta har intensivkonsumtion av alkohol.

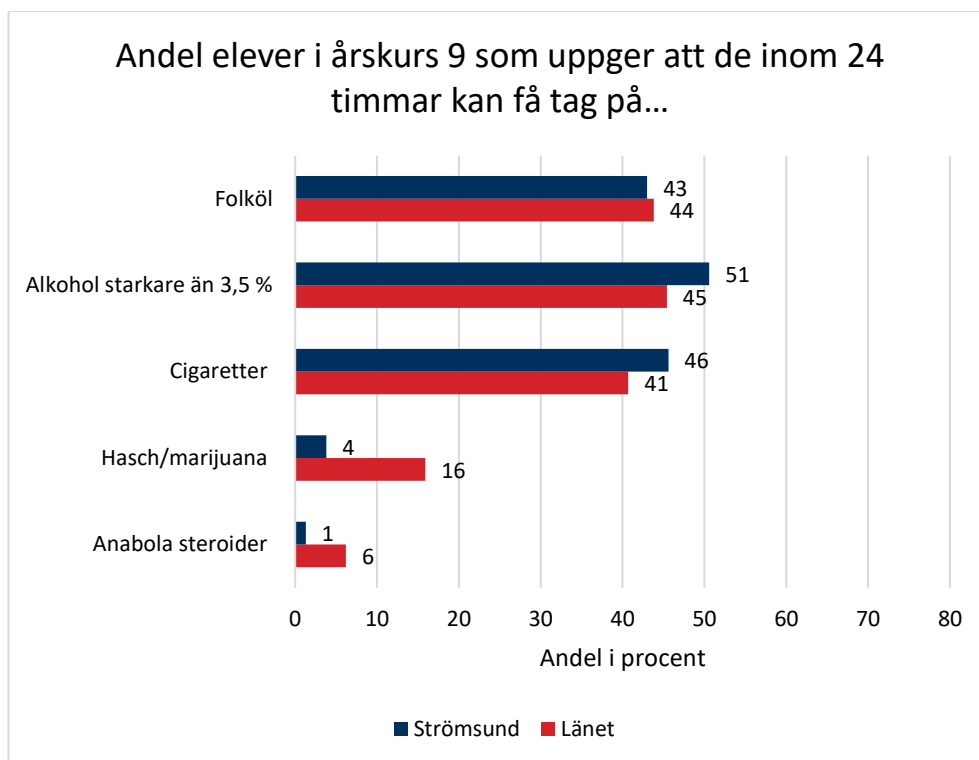
Över tid har andelen elever i Strömsunds kommun som är rökare eller snusare varit på samma nivå. Andelen elever i årskurs 9 i Strömsunds kommun som röker eller snusar vitt snus skiljer sig inte signifikant mot andelen i länet eller riket. Det är dock en större andel elever i årskurs 9 i kommunen som vejpar jämfört med länet och riket. Det är en större andel elever i årskurs 9 i kommunen som snusar jämfört med riket.

5.2. Motverka langning av alkohol och tobak till underåriga

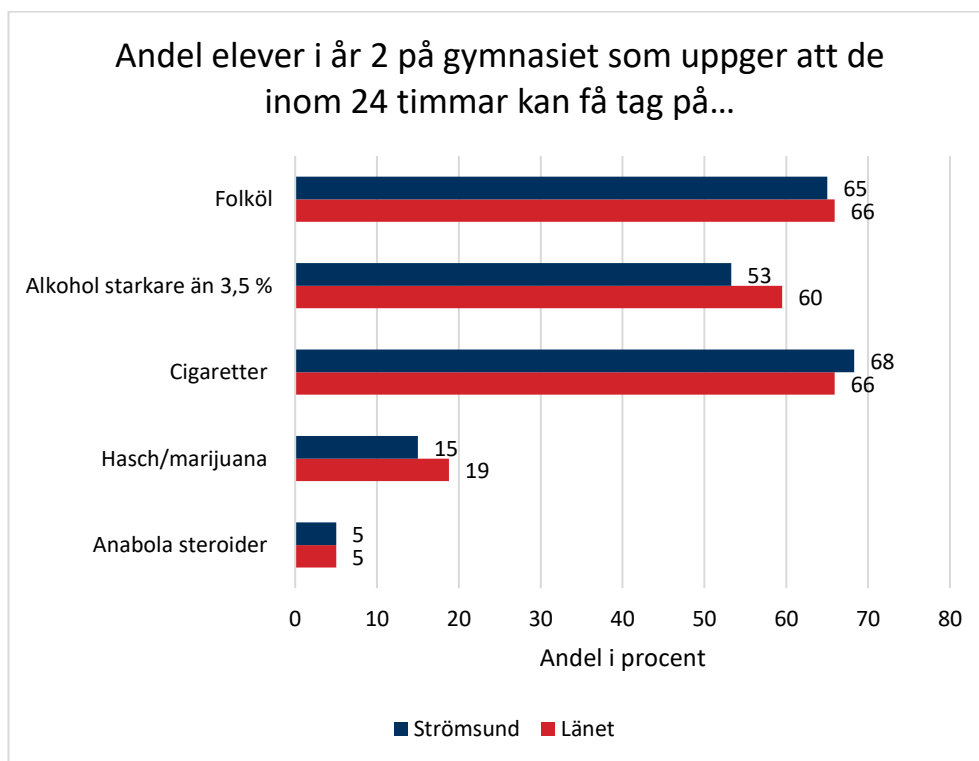
Utifrån Skolelevers drogvanor, Strömsunds kommun (Region Jämtland Härjedalen, 2023) uppger cirka 45 procent av elever i årskurs 9 att de kan få tag på folköl och cigaretter inom 24 timmar. För elever i årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande siffror 65 procent för folköl och 68 procent för cigaretter.

Vidare uppger en lägre andel av eleverna i årskurs 9 i Strömsunds kommun och i jämförelse med länet att de kan få tag på hasch/marijuana och anabola steroider.

I kommunen är det ingen signifikant skillnad över tid gällande andel elever i någon av årskurserna som kan få tag på de olika substanserna som inkluderats i undersökningen inom 24 timmar.

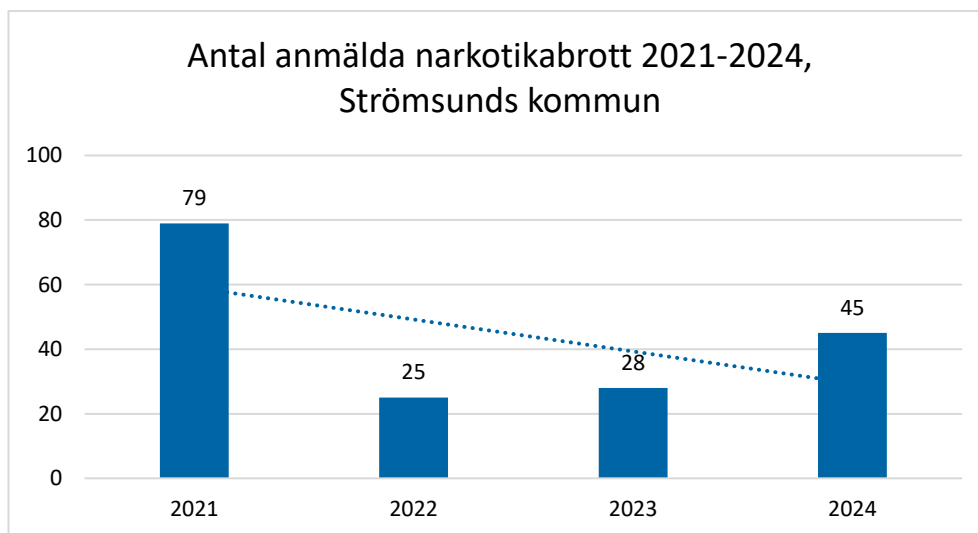
Källa: Region Jämtland Härjedalen (2023)

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2023)

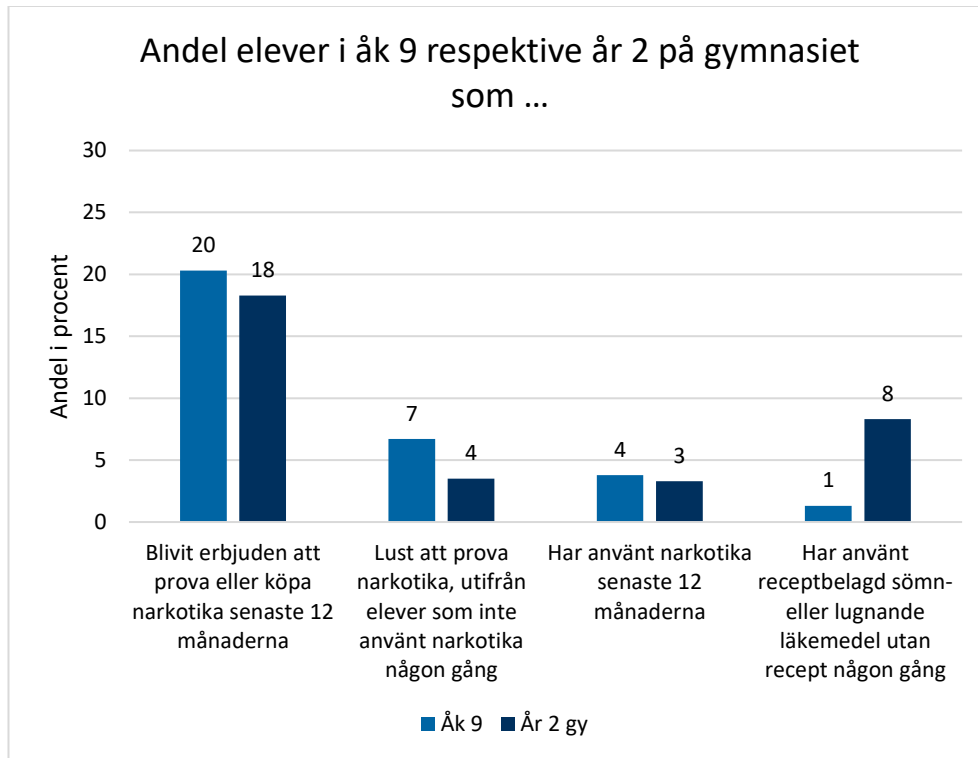
5.3. Ett samhälle fritt från narkotika

Antalet anmälda narkotikabrott i Strömsunds kommun har under åren 2021-2024 minskat, från en högre nivå 2021 med totalt 79 anmälda brott. På de totalt 177 anmälda brotten finns 87 misstänkta individer, varav 13 kvinnor och 11 under 18 år (varav 5 kvinnor), samt med en snittålder på 30 år. Fram till oktober 2025 har ytterligare brott anmälts, där 30 funnits som misstänkta, varav 4 kvinnor, och med en snittålder på 31 år.

Källa: Polisen (2025:2)

Andelen elever i årskurs 2 på gymnasiet som 2023 uppgav att de använt narkotika det senaste året är signifikant mindre i jämförelse med riket (10 procent).

Källa: Region Jämtland Härjedalen (2023)

Mätning av avloppsvatten

På flera orter i länet genomförs analyser av förekomsten av narkotika i inkommande avloppsvatten. Länsstyrelsen i Jämtlands län samordnar mätningarna och den senaste genomfördes i oktober 2025.

Avloppsmätningar bidrar till en övergripande ögonblicksbild av bruk av amfetamin, cannabis, kokain, MDMA och Tramadol, samt kompletterar andra lägesbilder och undersökningar i ett brotts- och narkotikaförebyggande perspektiv.

Andelen anslutna invånare till Strömsunds ARV och Hammerdals ARV, inkommande avloppsvatten, där mätningarna genomförs är 57 procent.

Länsgemensamma slutsatser från mätningen visar att:

- CMC finns på fler orter i länet än tidigare,
- för första gången detekteras heroin i länet (även om låga nivåer),
- tramadol ökar något över tid (förskrivning minskar),
- ketamin ökar något över tid (förskrivning minskar),

- amfetamin ökar något över tid (förskrivning ökar).
- cannabis, som står för den mesta av användningen, har återgått till tidigare nivåer, och
- kokain minskar något över tid.

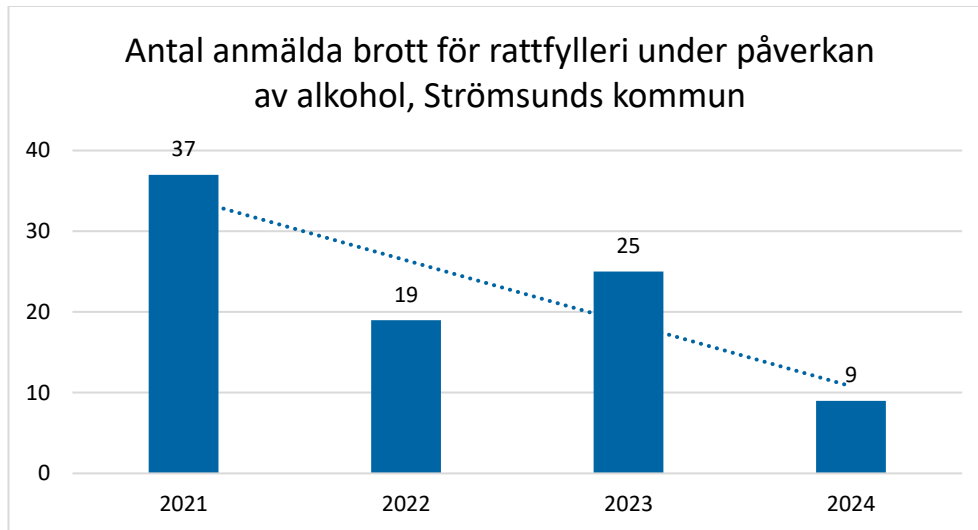
För Strömsunds kommun visar resultaten inte på några avvikande resultatet i jämförelse med tidigare mätningar (RISE, 2026).

Inga rattonyktra

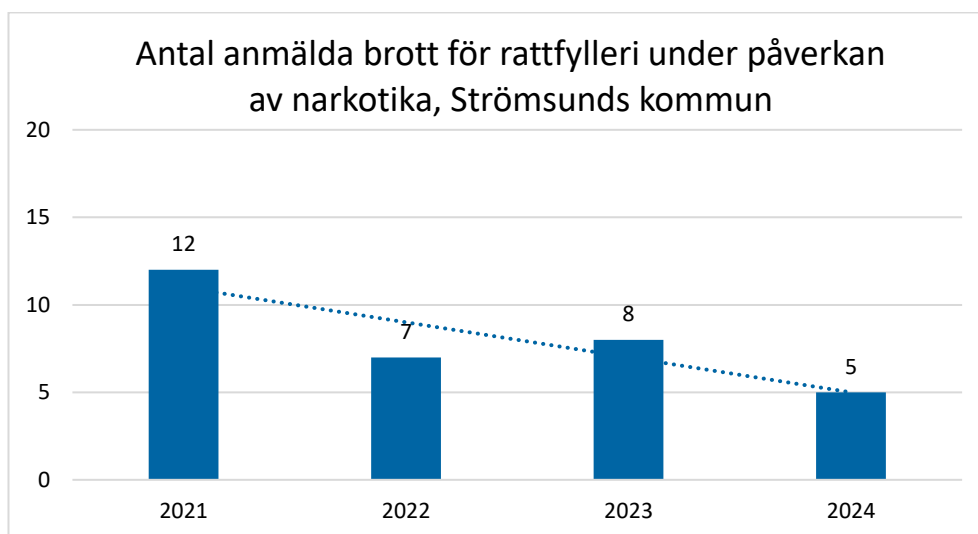
Under programperioden har antal anmälda brott för rattfylleri under påverkan av alkohol respektive narkotika minskat i antal. Totalt antal anmälda brott för påverkan av alkohol under perioden 2020-2024 är 79 varav 4 kvinnor och 3 under 18 år varav 1 kvinna. Total snittålder om 46 år. Under 2025, till och med september har 19 anmälningar gjorts, där 2 av de misstänkta varit kvinnor.

För påverkan av narkotika har totalt 32 anmälningar upprättats. Av 28 misstänkta har 3 varit kvinnor och snittålder har totalt varit 30 år. Under 2025, till och med september, har 13 anmälningar (varav 13 misstänkta) gjorts, varav 4 kvinnor och med en snittålder om 34 år.

Noterbart för att tolka antalet anmälningar är att brottstypen avser upptäckelsebrott. Det vill säga att det krävs att polis är på plats för att lagföra en misstänkt. Enligt polisen finns det en stor variation av närvarande resurser i Strömsunds kommun varför mörkertalet, framförallt för rattfylleri under påverkan av narkotika, kan vara stort.

Källa: Polisen (2025:1)

Källa: Polisen (2025:1)

Referenslista

Arbetsförmedlingen (2025:1), *Arbetssökande*, månad, BAS (SCB).

Arbetsförmedlingen (2025:2), *Andel inskrivna arbetslösa av arbetskraften – månad*, BAS (SCB).

Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysnings (CAN) (2023), *CAN:s nationella skolundersökning*.

Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysnings (CAN) (2024), *CAN:s nationella skolundersökning*.

Folkhälsomyndigheten (2024), *Statistik om vuxnas matvanor*.

Polisen (2025:1), *Anmälda brott för rattfylleri under påverkan av alkohol eller narkotika*, Strömsunds kommun, utdrag från KUPOL, okt 2025, genom Kommunpolis LPO Jämtland/Härjedalen

Polisen (2025:2), *Anmälda narkotikabrott*, Strömsunds kommun, utdrag från KUPOL, okt 2025, genom Kommunpolis LPO Jämtland/Härjedalen

Ramböll, på uppdrag av Länsstyrelsen i Jämtlands län (2024), *Lägesbild över barn och ungasuppväxtvillkor i Strömsunds kommun*.

Region Jämtland Härjedalen (2021-2024), *Hälsosamtal i skolan, resultat för Strömsunds kommun*, åk 4 och åk 7, från HT 2020 till VT 2024.

Region Jämtland Härjedalen (2022), *Hälsa på lika villkor*, länsgemensam rapport

Region Jämtland Härjedalen (2023), *Skolelevs drogvanor, resultat för Strömsunds kommun*.

Region Jämtland Härjedalen (2024), *Hälsosamtal i skolan*, länsgemensam rapport.

Region Jämtland Härjedalen (2025), *Ungdomsmottagningen, Pro-Drive och Inblick* Region J/H.

Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU) (2025), *Ungdomsmottagningen: en plats för dig som är kille*, (hämtad okt 2025).

RISE Research Institutes of Sweden AB (2026), *Analysrapport rörande droger i avloppsvatten från Strömsunds kommun*, Bioanalys och Toxikologi, Rapportnummer 3522 & 3523, 2026-01-19.

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), Kolada (2024:1), *Andel barn inskrivna i allmän förskola, Strömsunds kommun* (hämtad okt 2025).

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), Kolada (2024:2), *Eftergymnasial utbildning, Strömsunds kommun* (hämtad okt 2025).

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), Kolada (2024:3), *Långtidsarbetslöshet 16-24 år, Strömsunds kommun* (hämtad okt 2025).

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), Kolada (2024:4), *Långvarigt ekonomiskt bistånd, Strömsunds kommun* (hämtad okt 2025).

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), Kolada (2024:5), *Sysselsättningsgrad, Strömsunds kommun* (hämtad okt 2025).

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), Kolada (2025), *Meritvärden, årskurs 9, Strömsunds kommun* (hämtad okt 2025).

Skolverket (2025:1), *Gymnasieskolan – Betyg och skolresultat – Riksnivå, 2025*

Skolverket (2025:2), *Betyg och studieresultat i gymnasieskolan år 2025.*

Statistiska Centralbyrån (SCB) (2018 & 2022), *Valdeltagande i kommunval.*

Statistiska Centralbyrån (SCB) (2022 & 2024), *Medborgarundersökningen.*

Statistiska Centralbyrån (SCB) (2025:1), *Andel högutbildade per kommun.*

Statistiska Centralbyrån (SCB) (2025:2), *Befolkningens arbetsmarknadsstatus, månad, BAS.*

Statistiska Centralbyrån (SCB) (2025:3), *Hushållens ekonomi.*

Strömsunds kommun (2021-2025:1), *Antal anmälda till kulturskolan, egen bearbetning.*

Strömsunds kommun (2021-2025:2), *Kvalitetsredovisning Gymnasieskola.*

Strömsunds kommun (2021-2025:3), *Lokalt aktivitetsstöd, egen bearbetning.*

Strömsunds kommun (2021-2025:4), *Nämndprotokoll Socialnämnden, Måluppföljning.*

Strömsunds kommun (2021-2024), *Årsredovisningar åren 2021 – 2024.*

Strömsunds kommun (2024-2025), *Elevhälsoenkät, åk 6-9.*

Strömsunds kommun (2025:1), *Meritvärden 2002-2025, årskurs 9, grundskola*, egen bearbetning.

Strömsunds kommun (2025:2), *Terminsbetyg VT2025, årskurs 9, grundskola*, egen bearbetning.